

Előfizetési árak:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 — „
Negyedévre	1 — 50 „
Egy hóra	— „ 50 „
Egyes szám ára	8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCS, Széchenyi-tér 12-ik szám
(Nádasy-féle ház)
hová az eljuttatások és a lap
szétküldésére vonatkozó feljelo-
lások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (Fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) Böhm Manó (Fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
Mindezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

Szerkesztői iroda:

PÉCS, Széchenyi-tér 12-ik szám,
nová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratok vissza nem adhatók

Hirdetések

a kiadóhivatalban vételemek föl
Előfizetések elfogadhatók még
valamennyi könyvkereske-
désben.

A járvány.

Ujabb — bár kisebb mérvű — betegek, a kór által lepett fekvő betegek változatlan állapota, ennek hol jobbra, hol rosszabbra fordulása, újabb aggasztó tünetek, néhány meglepő halálozás: ez a mai helyzet signaturája. Ehez járul még az, hogy a köztünk pusztító járvány eredetét, okát s elterjedésének módját még mindig a legnagyobb homály fedi.

Nem csodálható, hogy ily körülmények között a kedélyek még mindig nem nyugodtak meg, mert ki-ki olyan ellenséggel találja magát szemben, melyet nemcsak hogy a maga laikus szemével nem lát, hanem tudós emberek szemének segélyével sem képes meglátni, ellene valósággal védekezni sem tud, s minden hitét, bizalmát valami emberen túli erőbe veti.

Nagy megpróbáltatás ez miránk — kétségtelen; de ép ez időben tartsuk együtt lelkünk minden erejét, mely erőt ad a gyöngye testnek is. A mit emberi ész javal, azt tegyük meg — még akkor is, ha annak hasznát, jó hatását előre nem is látjuk, csak sejtjük; tegyük meg pedig mindent a legnagyobb lelkiismeretességgel, éppen azért, mert — a tudomány által még föl nem világosítottva — nem tudhatjuk bizonyossággal, melyik védelmi eszköz az, a mely e rejtélyes ellenséggel szemben mellőzhető volna. A hatósági intézkedéseket ne vegyük irott malasztoknak, ne bírálgassuk azoknak szükségességét vagy fölöslegességét: azokat orvosi szakértők ajánlják, a kik ez ajánlást nem ok nélkül teszik. S habár ők is tapogatóznak — mert hiszen a természeti erők fölismerése nagy nehézségekkel jár; habár a dolog eleve nére még nem jutottak is: mégis általános óvszabályaik nem pusztaszóbeszéd, azokkal sok további bajnak elejét lehet venni.

Ép ezért nem eléggé megrovandó a közönség nagy részének lelkiismeretlen közönye még oly körökben is, a melyektől intelligenciájuknál fogva elvárható, hogy, nem is várva a hatóság intézkedéseit, önmaguk lelkiismeretbeli kötelességzetéből kifolyólag tegyék meg a multhatatlanul szükséges óvintézkedéseket, nem pedig, hogy még a hatóság fölhívását is immel-ámmal fogadják.

Itt nem elég még az sem, hogy kiki a maga részéről eleget tegyen a rendeleteknek; itt nagy szükség van a közös jó-akaratu összműködésre, mert a veszély nagy! Föltétlenül kötelessége a lakosságnak a legnagyobb tisztaság fenntartása a lakásokban, főleg a hol betegek feküsznek vagy feküdtek. Föltétlenül köteles-

sége ez a város hatóságának is, mely a köztisztaság eszméjének gyakorlati megvalósításában eddig vajmi hiányos fölügyeletet tanusított s tanusit még most is, mikor a saját bérházaiban, a lőtér közvetlen közelében undorító rondaságot tűr meg, melynek teljes desinfiálásra egész műszaki csapatot kellene kivezényelni. Föltétlenül kötelessége a lakosságnak az is, hogy bárhol kifogás alá eső állapotot talál, azt ne a lapoknak, hanem egyenesen a hatóságnak följelentsen, mert az orvoslás szüksége sürögő s azt ép ezért — minden közvetítés elkerülésével — csak a hatóság teljesítheti a leggyorsabban.

A betegek számáról már multkor tettünk említést, amennyiben lapzárások érkezett kimutatásból ezt röviden megtehetjük. Az egyes orvosok által a városi tisztifőorvoshoz beklüdtött jelentések szerint november 1-én megbetegedett 2; 2-án 3; 3-án senki; 4-én egy; 5-én senki; 6-án 5; 7-én egy; 8-án 2; 9-én 8; 10-én 17; 11-én 11; 12-én 17; 13-án 10; 14-én 31; 15-én 26. Tehát november 1-től 15-ig bezárólag 134. November 16-án megbetegedett 43; 17-én 21; 18-án 35; 19-én 35; 20-án 45; 21-én 22; 22-én 32; 23-án 31; 24-én 83; 25-én 21; 26-án 18; 27-én 12; 28-án 6; 29-én 8; 30-án 3. Tehát november 16-tól 30-ig bezárólag 420. Ez összegben azonban nem foglaltatik beu három orvosnak később érkezett jelentésében foglalt beteglétszám; és pedig: Erreth Lajos dr. által kezelt 69. Johanna Béla dr. által kezelt 85 és Mendl Lajos dr. által kezelt 20 beteg. November hónapban tehát összesen 728 betegdesi eset fordult elő. December 1-én bejelentett 5, 2-án 6 újabb betegdesi eset. Nincs kizárva természetesen, sőt orvosok is beismerik, laikusok is tudják, hogy nem csekély azon betegek száma sem, akik orvosilag nem gyógykezelteték magukat, s így a betegek száma kerekben kiegészíthető ezerre. Ez ugyan messze alul esik a tulzottan hirsztelt 3000 en, de még mindig elég tekintélyes szám, mely komoly aggodalmakra, kivételes intézkedésekre ad okot. Oly egészségnek ismert városban, mint a miénk, ezer nehézeteg; egyszerre — miúdenesetre megdöbentő hatásu.

A járványbizottság — látva a közönség nagy telenségét a hatóságilag elrendelt desinfiálás körül, másrészt ennek szigorú keresztülvitelét sürögő szükségnek ismérve — maga vette kezébe a desinfiálást. Csütörtökön három nagy lajtot indított el — tele 10 % os karbol savval — a város három részébe, s kellő hatóság fölügyelet mellett desinfiáltatta azokat a hazákat, melyekben betegek fekszenek, továbbá a tisztátalan közhelyeket, vizfolyókákat és árnyékszékeket. Ez a desinfiálás nem kis költségbe kerül a városnak; de reméljük, a hatóságnak lesz gondja rá, hogy az utólagosan elbírálandó mulasztásokban hibásaknak talált háztulajdonosokon kemény bírságot vegyen.

A bacteriologiai vizsgálat végett Fodor József dr.-hoz fölküldött vizpróbkára névze Fodor dr. — mint felhivatalosan értesültünk — nyilatkozott. Kijelentette, hogy a megejtett görcsövi vizsgálat a vizben nagy mennyi-

ségű bakteriumokat állapított meg. De hogy ezek typhus bacillusok-e, arra névze határozott véleményét még nem adhat. Erre névze egyrészt szükségnek találja a viznek a helyszínen megejtendő vizsgálatát, másrészt a betegségben elhalt egyének boncolását.

A polgármester ennél fogva fölkerette Fodor József dr.-t, hogy sürögősen utazzék le Pécsre a vizsgálatok megejtése végett.

Szerdán délelött 11 órakor boncolták föl a diagnózis megállapítása végett — az elhalt Pintér Matyás rendőrőrmester hulláját a budai külvárosi halottasház kamarájában. A boncolásnál, melyet Buday Kálmán dr. az országos közegészségügyi egyelet küldöttje (Buday Béla pécsi mérnök fia) végezt, jelen voltak: Téry Odón dr. kir. közegészségügyi fölügyelő, Koharics Károly dr. városi tisztifőorvos, Schwarz József kerületi orvos, Loewy Lipót dr., Vaszary Gyula rendőrkapitány és a boncjegyzőkönyv vezetője Czirer Elek dr., kerületi orvos. A boncolás a staphyus — szamos fekélylly — állapított meg. A hullából egyes részeket görcsövi vizsgálat végett Budapestre küldettek.

Ugyanaz nap délután a kórházban elhalt Wölfling Maria hulláját is fölbboncolták s azon a typhus abdominalis (bélytípus) állapotot találtak meg.

A járvány már a vidéken is föllöttötte a fejét. Pécsvarad, Sásd, Nádass s más nagyobb helységeken pár nap óta szünet vannak typhus-betegek. Ezekről azonban konstatalva van, hogy a járvány keletkezésekor mind Pécsét tartózkodtak s innét vitték magukkal a bajt. Az állandóan ott lakók közt ellenben egészség uralkodik, ami világos jele, hogy a baj gyökere itt a városban fekszik.

Legújabb. Pénteken reggel arra ébredt a belváros központja, hogy nem kapott vizet; valamennyi közkút viz nélkül volt. Az emberek szaladtak egyik kúttól a másikig s mivel sehol sem kaptak vizet, azt kellett hinniük, hogy az egész vízvezeték el van zárva. Ez nem kis aggodásra adott okot. Sokan a hivatalos vizsgálat által kiderített bacillusokra gondolt s ennek tulajdonította mindenki a hirtelen elzárást. A zavar általános lön, senki sem tudta meddig fog ez a vizszükséges kivételes állapot tartani. A vizszükség oka ez volt:

A Czenger-kaszárnya udvaran átvezető régi vízvezeték, mivel ez kifogásoltatott, utjal cserélték föl. Az új vezeték a napokban elkészült s a nagy sietségben összerögt építménybe azonnal beleeresztették a vizet. A viz, mivel azon a helyen nagy esése van, óriási nyomásával csütörtökön éjjel szétvetette az építményt s ép a Czenger kaszárnya sarokboltjánál töltött ki, elárasztással fenyegetve a város egy részét, melynek alsó részén az utcákat ellepte volna a kiömlő víz, ha idején el nem zárták a vezetékét. Reggel korán ez megtörtént s így a Széchenyi téri, a Megye-utcai, Mór-utcai, Agostoni és Flórián- s a többi irányba eső kutak viz nélkül maradtak. A hatóság gyorsan intézkedett, hogy a víz véletlenül még épen maradjon régi vezetékbe eresztésük, melyet péntek délig összekapcsoltak a fővezetékkel s délben mar volt a kutakban viz. Az új építményt pedig újra kellett elkészíteni ami pár nap alatt megtörténik.

Zágrábban mint magánlevél útján értesítenek bennünket — ugyancsak a typhus-vány lépett föl ugyanolyan tünetekkel, mint nálunk. Ott is több beteg szenved e bajban, de a számuk jóval kisebb, mint a pécsi betegeké.

A helyi vizsgálat megejtésére fölkért Fodor József egyetemi tanár nem tehet eleget a város főlkérésének, mert neje hirtelen súlyosan megbetegedett.

Baranyavármegye szabályrendelete a hús-vágás iránt.

Szarvasmarha minden esetben, juh, kecske és sertés pedig a mennyiben közfogyasztásra van szánva, illetve iparszerűen vágatják, csakis hatósági állatorvos, illetve ennek biányában a vágatási biztos jelenlétében vágható vagy szűrhető le. Oly helyeken, a hol közvágóhid létezik, szarvasmarha (tehát borjú is) csakis a közvágó hidon vágható. Ha a közvágóhid sertések ölésére is be van rendezve, sertések is csak a közvágóhidon szűrhetők le.

Oly helyeken, a hol hatósági állatorvos nincs, vágatási biztosul magán állatorvos, ilyenek biányában orvos, ennek biányában pedig más alkalmas egyén alkalmazandó. Közvágóhidakon a vágóhidhi fölügyelői allas lehetőség állatorvosai töltendő be, a ki egyttal a húsvisz galati teendőkké is megbízható.

A ki szarvasmarhát akár ipari célra, akár magánhasználatra, nemkülönben közfogyasztásra szánt juhot, kecskét vagy sertést levagani akar, köteles ezen szándékát a vágatási biztosnak legalább hat órával a vágatás előtt bejelenteni. Ezen bejelentés kötelezettsége a kényszervágások eseteire is kiterjed, ha szarvasmarha vagy közfogyasztásra szánt juh, kecske vagy sertés vágatják. De ha a hirtelen föllépett életveszély a vágás elhalasztását nem engedi, az állat a vágatási biztos odaérkezése előtt is levágható, tovább azonban csak akkor dolgozható föl, ha erre a vágatási biztos, az állat belső szerveit megvizsgálva, egedélyt adott. Vágó vagy szűrő ipart nem üzők által kényszerből levagott és a vágatási biztos által megvizsgált állatok egészséges terményei csakis a község előljárásiágának engedélyje alapján kerülhetnek forgalomba.

A vágatási biztos köteles minden levágandó szarvasmarhát és közfogyasztásra vágandó juhot, kecskét vagy sertést elől állapotban és levágás után pontosan megsemlélni.

Ha a megszemlélte állat busát egészségesnek találta, a tulajdonos részére engedélyt állít ki a közfogyasztásra bocsátására.

Ha a vágatási biztos az élő állaton oly betegséget vagy erre gyanút talált, a mely miatt a hús fogyasztásra nem bocsátandó, a levágást nem engedi meg.

Ha ily betegséget vagy gyanút már levagott állaton állapított meg, az állat további felhasználására nem ad engedélyt.

Miúdként esetben, valamint akkor, ha a betegség ragályos, de a hús értékesítését esetleg nem zárja ki, jelentést tesz a község előljárásiágának.

Az előljárásiág intézkedik az iránt, hogy ott, a hol a vágatási biztos teendőket nem látja el hatósági állatorvos, az állatot az illető hatósági állatorvos megvizsgálja, a kinek véleménye a további eljárásra nézve irányadó.

A község előljárásiága tartozik gondoskodni arról, hogy az emberi élvezetnek alkalmatlannak talált ily húsok és szervek alkalmas módon elvezethetlenné tétessenek, illetőleg csakis ipari célokra használathassanak föl.

Ha a levágandó vagy levagott állat tulajdonosa a vágatási biztos, illetőleg a hatósági állatorvos véleményében meg nem nyugszik, kérelmére és költségére az előljárásiág fölülvizsgálatot rendelhet el.

Ha a vágatási biztos nem állatorvos, véleményét a hatósági állatorvos, ha pedig ez a vágatási biztos, véleményét bizottság vizsgálja fölül.

A fölülvizsgáló-bizottság az illető állami állatorvosból és hatósági orvosból áll.

A vágatási biztos hatásköre csakis az állatok levágásának ellenőrzésére, az említett állatoknak élő és levagott állapotban való megvizsgálására terjed ki, — ellenben a megszárazások és hentesüzletek ellenőrzése az ezzel megbízott emberorvos ügykörébe tartozik.

Az állatok levágása csak nappal, elég világos és tag helyen történjék. Mesterséges világítás mellett való vágatást az elsőfokú hatóság megegedhet.

A vágás mindenkor gyorsan és akként történjék, hogy az állat legkevesebbé kínostassék.

A vágatási biztos köteles arra ügyelni, hogy mészárosok és hentesek az állatokkal durván ne bánjanak.

A vágás után az állat földarabolásánál gond fordítandó arra, hogy a hús a gyomor, bél és húgyhólyag tartalmával ne be szennyeztesék. A föl nem használható testrészek a vágóhidról az e célra berendezett elkülönített helyre azonnal elszállítandók és fertőtlenítő oldattal leöntendők.

Beteg szerveket kutyáknak adni és egyáltalán kutyákat közvágóhidra bocsátani szigorúan tilos.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

— (Az új vízvezeték.) Csütörtökön délután tlt össze a vízvezeteki ügy tárgyalására kiküldött bizottság, hogy meghallgassa a kormány szakértő közegeknek véleményét a vízvezeteki munkára beklüdtt tervek fölött s határozzon a további teendőkre nézve. A bizottságnak majd minden tagja megjelent s így az ülés elég népes volt. A polgármester előrebocsátva a tervek s a vélemény ideérkezésének s rajteljes eltűnésének és ismét fölfedezésének alkalos történetét, melynek szövevénye azonban csak azt árulta el, hogy a polgármester tőrből sem lett volna jó regényíró, — tehát ezek előrebocsátása után fölvastatta a vízvezetéknek ügyének elbirálására rendelt állami szakközlegnek, Barcza Károly kulturmérnöknek a véleményét. A vélemény bevezető részében az itteni viszonyokkal foglal kozik s őszintén kimondja, hogy bizony rossz állapotok között slynődik a város — daczra kiünn forrásainak — s talajviszonyai is oly rosszak, hogy a város kutaiba s vezetékébe is beleömlik a talajviz. Megállapítja, hogy egyelőre elegendő a Tetteve- és plüspökmalom forrás felhasználása. A Schwarz terméni föfontosságú kútagásokat tesz a forrás kimélyítésének terve, a homokszűrő, a víztartók elhelyezése, a csövek és közkutak miatt. Ezek mind olyan átalakításokat vonnának maguk után, a mik még drágábbá tennék a vízvezetékét, pedig a költségvetés már így is túlmagas. Ezt a tervet elejtette a szakvélemény. Zellerinnék A. tervével keveset foglalkozva, áttér a sokkal előnyösebb és jobb B. tervre, melynek dispozielőit teljesen jól megválasztottnak mondja s különösen a két-tes víztartó eszméjét dicséri, mely nagy előnyök nyújt a városnak. Mert alkalmas lesz a jövő esztendőre az esztendő tisztítására, s ha a főttartóval bármilyen baj történik, az a póttartó egy egész napig ellátja a várost vízzel, a mely a fő-víztartó baján segítenek; ezenkívül a vizet folyamatosan keringésben tartja s ezáltal azonkívül, hogy a viz friss marad, megakadályozza a mészlerakodást is. Ha pedig valaha a Tetteve- és plüspökforrás megakad, könnyű lesz e póttartóba a balcsi vizetk bevezetni. A póttartó által még csömegetakarítás is ér el a város. Hibája a tervnek a vélemény szerint, hogy a vízvezetési számítások hiányosak, mas alapra tekintendők, a közkutak és tűzesapok nem egészen megfelelők. Ezekre nézve az átalakítás módját is előírja a vélemény, mely egyébként a Schwarzénál 100 ezer frrtal olcsóbb költségvetést is átdolgozandónak mondja. A Knuth-féle tervek közül csak a B. tervvel foglalkozik, s ennek dispozielőival — ha nem pusztá fölitéven alapulnak — meg is volna elégedve, de a forrásduzzasztás tervébe nem egyezik bele, mert az könnyen veszélyt hozhatna a városra. Az összehasonlításnál kimondja a vélemény, hogy részleteiben mind a 3 terv hiányos, a mit nem is csodál, mert tervezők bizonytalanságra készítettek; fő azonban az elvi fölfogás, melyet tekintve Zellerin B. vel jelölt tervre határozottan kimagaslik a többi terv közül. E tervet — az elírt átdolgozásokkal — a legjobbnak jelenti ki, utána Knuth B. vel jelölt tervre következnek s utolsónak a Schwarzé, mely szépen van kidolgozva, de nem solid, hiányos számításu és drága. — A szakvélemény mellé a belügyminiszter leiratot csatolt, mely általánosságban — kidolgozás után — Zellerin B. tervét jelöli meg elfogadandónak;

fölvívja a várost, hogy a Zellerin tervét valtsa meg, szakértők által dolgoztassa át, a költségvetést pedig Zellerinnel újból készíttesse el. Aztán közgyűlésen tárgyalva az ügyet a kisajátítandó vizjokra nézve határozatot hozzon. A szakközleg munkadíját végül a miniszter 400 frrban állapította meg. A bizottság erre azt határozta, hogy megbizza a polgármestert, lépjen azonnal érintkezésbe Zellerinnel vagy megbízottjával, hogy az a szükséges változásokat a tervet készítő mérnökével tésse meg, készítsen új költségvetést az egységárok szerint s nyilatkozzék, vajjon hajlandó-e a kivittelt az egységárok szerint megállapítandó új költségvetés mellett elvállalni, avagy a tervet a városnak eladni. A vizjok kisajátítására a törvényszerű előkészületek megtételére szintén utasították a polgármestert. A tervek fölülvizsgáló állami szakközlegnek, Barcza Károly mérnöknek, pedig a bizottság hálás köszönetet szavazott.

— (Halálozás.) Elhunytak: Weidinger Antal — Weidinger Ferenc pécsvárosi bizottsági tag fivére — e hó 3-án 62 éves korában (Bástya-utca 3. sz.). Felső-sőri Hegedűs Karolyne, szülött Farkas Angella — Hegedűs Károly megyei arvaszéki nyilvántartó neje — e hó 4-én, 40 éves korában. — Hippmann Károly es. és kir. tartalékos katonai gyógyszerész járulnok e hó 4-én 23 éves korában (Szepessy-utca 4. sz.).

— (Európai szőlővesszők eladása az állam által.) A földművelésügyi miniszter a kecskeméti állami Miklós telepről jövő 1891. év tavaszán eladásra kerülő európai fajta sima és gyökeres vesszőkről hirdetményt bocsátott ki s megrendelő ivatek küldött szét a borászati vándortanítókhöz. A megrendelői óhajtok a fajok jegyzékét s a megrendelő-ívet nálunk Dezső Miklós borászati vándortanítótól bérmentve megkapják, ha ezirant kívánságukat levelező-lapon vele tudatják. A miniszter megjegyzi azonban, hogy az európai sima és gyökeres vesszők nem nagy mennyiségű készletének tetemes része az eddigi megrendelések által már le van foglalva, főleg a csemegefajokból csak igen mérsékelt készlet áll rendelkezésre. Ez okból a megrendelők egészen biztosan nem számíthatnak arra, hogy megrendelésük okvetlenül fogantositatni fog.

— (Két temetés.) Impozáns részvét nyilatkozott meg Nendtvich Sándor városi főmérnök és Pintér Mátyás városi rendőrőrmester boltbetemének eltakarításánál szerdán délután. Nendtvich temetésére megjelentek a városi főbb tisztviselők s nagy számú intelligencia. A koporsó fölött Jeskö Alajos lelkes mondott gyászbeszédet. A nagy számmal érkezett díszes koszorúkat külön kocsis vitte a halottas kocsit előtt, míg a koporsót csak az elhunytak — mint volt 48-as honvéd utászfőhadnagyok — diszkardja fekkdt a nemzeti színtű szolgálati övvel. Pintér őrmester temetése a budai külvárosi halottas házból ment végbe oly megható jelenetek között, melyeknek hatása alatt nem maradt szem köny nélkül. A pécsi rendőrlégénység lelke, kit a legmagasabb köröktől a legalsóbb néposztályig mindenki becsült, ki természetes tehetsége, önfeláldozó buzgalma s egyszerűségében is bizonyos intelligens viselkedése által föltötteinek nemcsak dícséretét, hanem határozottan szeretetét is kinyerte, halála után is igazolta, hogy a becsületesen teljesített szolgálat nemcsak az életben, de a koporsónál is elismerésre talál, habár a legszomorúbb alakban is — a gyászban. A végtisztességnél a polgármester s a városi tisztikar, a rendőr-és tűzoltó légénység, az elhunyt jóbarátainak és tisztelőinek mérhetlen száma jelent meg, a koporsót a koszorúk legője borította el, az itteni gyalogezred parancsnoka pedig készséggel rendelte oda a zenekar egy részét, mely gyászzenével kísérte a sokak által őszintén megíratott koporsót a város által följajánlott sírboltba. Nyugodjék mindkét halott békével az Ur szomora kertjében!

— (Főszolgabíró jubileuma.) A jelen állapotokhoz mérten szerényen, csendben ülte meg csütörtökön zengővári Forray Iván, a pécsi város főszolgabírája ez alkalomban betöltött 25 ödk évének forduló napját. A jubiléum főbírója a város nevében 25 tagú küldöttség ke-restet föl lakásán; a küldöttségben részt vettek: Oitooska Geza gyulai bérli, Mikes József m. p. meterdi bérli, Frantich Ágoston kövágó szőlősi plébános, Schell Antal egerághy plébános, Czup György nyug. főerdész, az összes járási körjegyzők s a járási polgárok közül többen. A küldöt-

ség nevében Polgár Jenő szolgabíró üdvözölte a járás fejét s diszalbomot nyújtott át neki, mely a járási tisztikar s a körjegyzők arczképét tartalmazza. A járás polgárai nevében Farkas s György kövágó-szőlősi polgár mondott talpraesett üdvözlő beszédet. A jubiliás meghatottságában alig talált szavakat köszönete kifejezésére. Döbben a „Hajó” vendéglőbe a jubiliás tisztelőit bankett volt, melyen Schell Antal plébános, Fischer Lajos körjegyző, Frantich Ágoston plébános, Polgár Jenő, Farkas György, Vörös József hegylaj polgár és maga az ünnepeit mondotak pohárköszöntőket. Forray Ivan 1830-ban született Pécsváradon, tanulmányait Pécsen végezte s 20 éves korában már esküdt lett Pécsen bouyhádi Percezl Géza mellett. Utána Pécsváradon a járásbírósnál működött, majd Kecskeméti megyei bíró lett, hők az országban uralkodó kolerajárvány alkalmával kitüntette magát s legfőbb elismerésben részesült. Innen Borsódba került hasulól rangban, honnan Baranyába jött s itt 1861-ben Gózon bíró mellett Siklósa szolgabírónak nevezették ki. 1862-ben leköszönt hivataláról, letette az ügyvédi vizsgálatot s Pécsváradon ügyvédeskedett. 1865. nov. 14-én a pécsi járás főszolgabírójá lón, 1878-ban „zengővári” előnével nemességet kapott.

— **(A miniszter köszönete.)** Csáky gr. vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő köszönlőlevelet intézte Troll Ferencz pápai praelatus pécsi kanonokhoz: „Méltóságos és Főtitelendő kanonok úr! Örömmel értesültem arról, hogy méltóságod különféle egyházi, jótékonyági és nevelési czélokra e d d i g száz ezer forintot meghaladó résztulajdonokat, részeit adományokot osztogatva, újabbán is élénk és áldozatkész érdeklődést tanusított a korai tan- és nevelésügyi előmozdítása iránt nemcsak akkor, midőn Nagy-Mányok községben 12.000 forint költséggel egy szép házat szerzett és szert föl teljesen azon célból, hogy abban szent Vinczéről nevezett szerzetesök gondozása alatt kisdudóda létesüljön és a nőgyermek száma külön elemi iskolák állitassanak be, hanem akkor is, midőn a jelzett célra még külön 12.000 forint alapítványt is tett, melynek 5 százalek kamatait az intézetet gondozó szerzetesök élvezik. Kellemes kötelességem ismerem azt, hogy Méltóságodnak ezen nagybecsű áldozatkészéget elismérol köszönetemet nyilvánítom. Fogadjá Méltóságod kiváló tiszteletém őszinte nyilvánítását. Budapest, 1890. november hó 24-én Gróf Csáky.”

— **(Bányászerezencsétlenség.)** A szabolcsi kőszénbányában szerdán reggel 7 órakor szerencsétlenség történt. Az egyik bányamunkás biztosító lámpája valahogy eltört s a kiütő láng föllobbantotta a bányaléget, mely óriási robbanás közt gyűlt meg. Az akuarészben dolgozó három munkás közül kettő súlyos égési sebeket kapott, a harmadik kisebb, de szintén elég súlyos sérüléseket szenvedett. A két súlyos sebesültet a bányatelepi kórházban, az utóbbit lakásán ápolják.

— **(A műkedvelő előadás védelme.)** A pécsi négyelet által f. e. november hó 22-én és 23-án rendezett műkedvelői előadás összes bevétel e és pedig: a beletpti díjak után az alább feltüntetett felülfizetésekkel 504 ftt 65 kr., az ételek és italok után 181 ftt 90 kr., összesen 686 ftt 55 kr. E bevétellel szemben az összes kiadás és pedig a műkedvelői előadás rendezése körül 276 ftt 53 kr., az ételek és italok beszerzésére 153 ftt 27 kr. összesen 429 ftt 80 kr. Az ekként megmaradt 256 ftt 75 kr. tisztajövdelemnek fele a helyben föllállított „népkönyh” javára fordítatik. Fölfizettek: Cseh Kúvér Anna 10 fttot, Erreth Teréz 5 fttot, báró Fehérvary Imre 5 ftt, Sável Kálmán 2 fttot, Molnár Kázmér 1 ftt 50 kr. A műkedvelői előadásnál és annak rendezése körül résztvevő arának és urnóknak az egylet irányában tanusított jóakaratu szivességükért és fáradságukért, valamint a felülfizetésekért a négyelet halás köszönetét nyilvánítja.

— **(Halalozás a pécsi egyházmegyében.)** Harry Kálmán Tolmacegye kasszai esperes-plébános rövid betegeskedés után f. hó 2-án életének 50 ik évében váratlanul elhunyt. Temetése és az engesztelő szt. miséldozat f. hó 4-én a hívők és a környékbeli papság nagy részével mellett ment vége.

— **(A dunántúli közművelődési egyesület)** taggyűlése még meg sem kezdett,

már is hat 1000 fttos örökös tagja s számos alapító tagja van az egyesületnek. Ma Eszterházy Miklós gróf (Tataró) s idős Zichy Nep. János gr. léptek be az egyletbe 1000—1000 fttal örökös tagnak s Desseffy Aurél gróf 100 forinttal alapító tagnak.

— **(Razzia.)** A tél fecskei, a munka nélküli csavargók, már ismét ellepeik a várost. A házakban egyik a másinak adja a kilincset; koldul cs lop valamennyi. Több betörés, apró lopás is történt már a napokban, a miért a rendőrség esütörtökön éjjel razziat tartott és 30 csavargót fogott össze, kiket illetégségi helyeikre fogtak toloncolni.

— **(A XIV. vonatszakszu menetjegyek használata Üszög-Villányon át.)** A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint Budapest szem. p. u., Eszék és Zágráb állomásokon oly XIV. vonatszakszu személy- és gyorsvonatu menetjegyek adatk ki, melyek a m. kir. államvasutaknak az államvasúti hálózatba béekelt a mohács-pécsi vasúti tulajdonát képező Üszög-Villányi vonalon túl fekvő bármely állomásra való utazásra jogosítanak. A fönnemített állomásokról szóló ezen közvetlen menetjegyek árai következők: gyorsvonatnál I. oszt. 11 ftt 40 kr., II. oszt. 8 ftt 30 kr.; — személyvonatnál I. oszt. 9 ftt 80 kr., II. oszt. 7 ftt 10 kr., III. oszt. 4 ftt 80 kr., mely árakban a mohács-pécsi vasútnak föntemített üszög-villányi vonalért esedékes menetdíjak már beufoglatatnak. Megjegyeztetik továbbá, hogy fönti jegyeket kivül az összes XIV. vonatszakszu közösségs menetjegyeket is lehet — a budapesti és zágrábi metszőpontok figyelembe vételével — az Üszög-Villányon túl fekvő magyar államvasúti állomásokra történő utazásokra használni, azon föltétel alatt azonban, hogy az üszög-villányi vonalrészt a megfelelő menetdíj a vonatnál Üszögön, illet. Villányon külön megfizetend. Mindezen jegyek különösen akkor lesznek előnyvel az Eszék-Dálya Bródi vonal állomásai és Budapest között használhatók, ha járgazlás miatt a közlekedés az erdődi kompon át meg van szakítva.

— **(A kutviz javítása.)** Eltekintve az ásványi befolyásokról, melyek a kutviznek jó izét befolyásolják, sokkal ártalmasabbnak bizonyultak be a legtöbb kutvizben előforduló szerves anyagok. Ezeknek eltávolítására rendszeres szűrések szoktak a háztartásokban használni. Ismerve azonban az ezekkel való kezelés-mód nehézségét, Edelman F. oly eljárást ajánl, melynek alapján már a kutban lehet a szerves anyagokat lekötni s a kut vizet ezen egyszerű eljárás alapján javítani. Eljárása következő: Vegyük föl kiegészített likacsos faszenet, kösstünk össze spargával 20 nagyobb darabot egy csomóba, csináljunk három ilyen köteget, kösstünk mindegyiket két kiló kösöt és eresztjük le a kut kútletének három különböző helyén egész a fenéig. A víz három nap lefolyása alatt kristálytisza és kiütő jósgu leund. Ezen eljárást ismételjük három-négyszer, de különösen tavasszal. A kösöt egyszer, legfőlebb kétszer egy évben alkalmazzuk, s a szent likacsos tég-lával nehezítsük meg. A faszenet annyira tele szíjva magát piszokkal, hogy kiúzás után oly nehéz lesz, mint a köszen. A szűnőtegek egy esztendeig a kutban maradhatnak, mert kutviz üledékének a szivattyuba való behatolását mindenkor képesek megakadályozni. Edelman ezen eljárást Valpón alkalmazta és pedig több kútnál, melyek ihatalan vize ilyenformán egészen jóvá lett, a mi ilyen mocsáros ihatlan vizű és váltó-lázás vidéken igen nagy jelentőségű. Azt állítja, hogy az ő hazi kutja Valpóban szinte bucsenjáró helylyé lett, míg más kuttalajdonosok at ra nem vett az eljárás utánzására. Ezen tisztítási mód természetesen nemcsak szivattyus kutaknál, de mindenütt elcsészérel lenne s ajánljuk azt különösen lapos váltólázás, posványos vidékeknek a hol nem odaváló emberben a rossz víz valóságos undort kelt. Életünk föntartásának egyik főtenyezője a víz, miért ne igyekeznünk azon, hogy ezt élvezhetővé tegyük, mikor az egész pár krajczárnál nem kerül többe.

— **(A visszautazásra használandó szomszédos forgalmi jegyek lebélyegzése.)** A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint az utazó közösségs kényelme érdekében azon intézkedés történt, hogy egy a menet — mint a jövetre váltott szomszédos forgalmi jegyek — ha a visszautazás még ugyanazon napon történik — az utas

kivánáságra mindjárt az indulásnál lebélyegzetnek, máltal a visszautazásnál e jegyek lebélyegzésének szüktsége elcsik.

— **(A bányatörvényjavaslat.)** Mi is említettük, hogy a pénzügyminiszterium által tervezett bányatörvényjavaslat ellen a bányatulajdonosok és földbírtokosok, kiknek földjén szén rejlik, mozgalmat indítottak meg. Kedden tartották meg Budapesten az országból összesereglett érdekeltek eg ügyben értekezletüket az országos magyar gazdasági egyesület helyiségeiben. Pécsről is többen részt vettek az értekezleten, így Hink a László püspöki jogtanácsosa a püspöki urodamol képviselőtében és Koch Ferencz bányatulajdonos. Az értekezlet a következő határozati javaslatot fogadta el: „Mintán az országbíró értekezlet által kimondott azon elv, hogy a föld alatt elterülő kőszén nézve a földtulajdonosnak beelgyezése nélkül sem kuttatási, sem adományozási jogot szerzeni nem lehet, a kőszénipar érdekeivel ellentétben nincsen és ezen jogállapot mellett Magyarorszában erős és életkecs kőszénvállalatok keletkeztek, a kőszénipar pedig évről-évre nagyobb lendületet vett; mintán a létező jogállapot megváltoztatása nemcsak a földtulajdonosok szerzett jogait szüntetné meg, hanem sértené ama kőszénvállalatok érdekeit is, melyek a fönnálló törvényekbe és jogállapotha bizva, kőszénjogaikat a földtulajdonosoktól teljesen áldozatokkal szerették meg; az értekezlet egyhangu megállapodásként kimondja, hogy az országbíró értekezlet által teremtett jogállapotot ezentül is föntartatni óhajta és kérvényileg járul a pénzügyminiszter, miniszterelnök, az igazságügyminiszter és földmívelésügyi miniszter urakhoz, hogy a bányatörvényjavaslat végleges megállapításánál a mai jogrendet változtatlanul föntartatni méltóztassék. Az értekezlet kebelebből egyszersmind hűsztagu bizottságot küldi ki, hogy az értekezlet megállapodása nyomán kérvényt terjeszteszen a pénzügyminiszterhez és az általa esetleg egybehívdandó szaktanácskozmányon a földbírtokosok érdekeit képviselje.” — A kiküldendő bizottságnak Hink a László püspöki jogtanácsos is tagja lón.

— **(A polgári s a katonai becsület.)** Érdekes nyilatkozat hangzott el e hó első napján a budapesti bñtetőtörvényeszek egyik osztályának elnöki székéről, a mely nyilatkozat megérdemli, hogy országvilág tudomást vegyen róla. Párhajgy került tárgyalás alá, melynek folyamán Fenyessy elnök dorgólag szóló a párhajzó családapákhöz. Az egyik vádlott megközeleztatta azt a válszt, hogy az elnök vegye figyelembe a társadalmi kényszeret. Erre az elnök azt mondta: „Ezen a társadalmi kényszeren fölül kell emelkedni. És a ki ezt meg tudja tenni, az sokkal magasabban áll, mint az, a ki elég gyáva bódolni a ferde szokásoknak.” Aztán a segítédekhez fordulva azt jegyezte meg az elnök, hogy ha a segítédek nem ugratnak be a feleket, kevesebb lenne a párhajgyek száma.

— A tanu: Kérem katonatisztek is vagyunk. — Az elnök: „Erre ön nem hivatkozhatik. A katonai becsület semmivel sem különb a polgárinál, mind a kettőnek egyenlően fényesnek kell lenni. Mi is katonák vagyunk s ha kell, vértünkkel is szolgáljuk a hazát! A polgári becsület ép oly szent, mint a katonai becsület s a kettő között különbséget tenni nem lehet!”

— **(A Koch-féle ojtás.)** A belgyminiszter, mint értesültünk, közelebbi rendelettel fog kibocsátani az országos közegészségügyi tanács javaslatának alapján, mely rendelet a Koch-féle oltások ambulatórius végzését eltiltja, úgy a beoított betegek, mint a kezelő orvosokat hatósággi ellenőrzés alá veti és az alkalmazott szer valóságának bebizonyítását megköveteli. — Hasonló intézkedés történik az osztrák kormány részéről is, mert Bécsben máris szélhámosságot követtek el bizonyos doktorok, a kik elszaladtak Berlinebe s tizenkét órai ottidőzés után vizsztatérve, nagyhangu előadásokat tartottak Koch vívmányáról és ojtásokat végeztek valami szerrel, a melyről senki sem tudja, hogy mi legyen.

— **(A pécsi sertesiházában)** f. hó 5-én a sertes állomány: 1138 drb kövér, 714 drb félkövér, 501 drb sovány, 206 drb stüld sertes volt. Árak: kövér válogatott minőség szerint 38—45 kr. kilogrammonként, páronként 45 kilogramm élet leszámitással; stüldök 30—34 kr. kilogrammonként előnyban. Kukoricza 6 fit 20 kr. m.-m., árpa 6 fit 70 kr. m.-m. Darálás 50 kr. m.-m.

MŰVÉSZET IRODALOM.

* **Új könyvek.** A Franklin társulat kiadásában Budapestben, újabban megjelentek: Falusi könyvtár. 39. füzet. A gazdasági és haszon-növények termelése. Különös tekintettel magról való tenyésztésükre. A magyar gazdákönöség számára írta Dr. Nyáry Ferencz. Ára füzve 50 kr. Olcsó könyvtár. Szerkesztői Gyulai Pál. 276—284. füzet. Tartalmuk: Indiana. Sand Györgytől. Francziából Récsi Emil. 80 kr. Arany János. Emlékezésed. Irta Gyulai Pal 20 kr. Utazás ismeretlen állomás felé. 1849—1856. Irta Barsi József 80 kr. A Saint-cyri kisasszonyok. Vigjáték 5 fölvonásban. Irta id. Dumas Sándor Francziából fordította Fáy J. Béla 30 kr. A zokoli uraság két leánya. Elbeszélés. Irta Csiky Gergely 30 kr. Horatius. Élet és jellemrajz. Irta Szász Károly 30 kr. Molly mama. Regény. Irta Peard Frances Mary. Angolból fordította Sz. E. 50 kr. Kis János superintendens emlékezési életéből. Maga által feljegyezve. Második kiadás 1 frt 20 kr. A nagytermett. Vigjáték 3 fölvonásban. Irta Csiky Gergely. A m. t. Akademia 1889-ki pályázaton 200 Karácsonyi díjat nyert 40 kr. Legelőbb magyar és német zsebszótár! Magyar-német és német-magyar zsebszótár. Irta Tipray János. Második kiadás. A két rész egy kötetbe füzve 60 kr. egy vázsonkötésben 80 kr.

— **Hátralekos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését megszüntetni.**

Vidéki levelezés.

Körorvos!

Ráczpetre, 1890. nov. 27.

Az 1890-ik évi február 2-dikán megjelent „vidéki levelezés“ utolsó sorai így hangzanak: „ne legyen senki beteg, míg körorvosunk nincsen.“¹⁴

Többégy éve, hogy körorvosunk nincsen és majdnem egy éve, hogy föntidézett levelezésben olyan tényeket írtam le, amelyek szégyenre és gázdagra egyaránt súlyosan batnak. Megtörtént a körorvosi fizetés fölemelése — az utolsó megyei közgyűlés alkalmával — 400 frtra, miután az ez évi febr. 23-án kiadott 200 frtos pályázatra nem volt pályázó orvos. Mert igaz, a mi igaz, hogy 200 frtért jóravaló borbélyt sem lehet kapni. Végtevére állítólag hirdettek ki pályázatot, de azért mintha előre éreznem, hogy e íelet is úgy kell keresztül nyomorognunk. Mert úgy veszem észre, hogy a pályázat nincs kellőleg kiismertve.

Egy éve, hogy nincs körorvosunk, de a körorvos számára be lett fizetve a pénz. Hová fordítottát? Tekintve 18 községet és az emberiség sokféle nyavalyait, nem lehetünk oly közönyűsek, hogy ezen végtelen negligenciát elhagassuk és a nagyközönség elé ne hozzuk. Tekintve továbbá az egészségtelen időjárását, a jartlan útakat, kénytelenek vagyunk ezen influenzás, typhusos, közhvényes, lázas, tuberkulózus és tudja Isten mily nyavalyákkal megrakott életünket föláldozni orvosi segély hiányában. Tájékozás végett méltóztassék tudomásul venni, hogy egy nap — azaz e hó 25-én — három kis temetése volt. A halál okát persze senki sem tudja. Az egyik háromnegyed éves, 3 hétig szenvedett; a másik, másfél éves, másfél évig nyomorgott; a harmadik, ki csak két hetes volt, szintén kiszeuvedte a földi élet viszontagságait, — persze állítólagosan a szállók bemondása és a halottéim bizonylata szerint ebben vagy abban a betegségben.

Volt eset, hogy egy 6 éves tankötele gyermeknek, ki meg az iskola belsejét nem látva, az atyja e mulasztásért már 1 frttal lett volna megbüntetendő; ez nagy jajjal jött a tanítóhoz elmondván, hogy fiának fülbaja van és folyton gyengélkedő. A tanító azon kérdésére: volt-e már orvossal, azt felelte az apa: „Ha volna körorvosunk, úgy talán fiam már meg is gyógyult volna. Én tan orvost hozzak Villányból, Siklósról, Pécsről vagy Bolyból? hisz tönkre mennék, mert honnét vegyem a pénzt az orvosra?

A bortermés rossz volt, gabona alig terem annyi, a mennyi házi szükségletemre kell.“

Nem lehet fölörölni és tollal eléggé ecsetelni mindazon szomorú jelenségeket, melyek napról napra élénk tarolnak.

Egy idő óta az iskolában a köhögés, főfájás és hányás következtében keresztdíj a gyermekek száma és a 6 éves korosztállyal meg kellett a tanítás folyamatát szakítani.

A közönség nevében teljes tisztelettel vagyok bátor a tekintetes főszolgabíró urat fölkérni, miszerint méltóztassék ezen körorvosi állást köllőleg hirdetni, hogy arra ne csak Baranyából, hanem más megyékből, esetleg Budapestről is, pályázhassanak, úgy hogy végre nyomoruságis helyzetünkön Isten és orvos által segítve legyön.

Cseeke Péter,
tanító.

CSARNOK.

Volt.

Sokat mondó rövidke szó
Lemondással tele,
Sok szép reményt, édes álmot
Temetünk el vele;
Csak a megtört szív fájdalmát
Tartva meg emlékül,
Temetünk a föltámadás
Reményeége nélkül.

Volt nekem is valamikor
Üdvöm, boldogságom,
Volt, de tudom, soha se lesz
Többé e világ...
Volt öröme a szívemnek,
Volt virág a réten,
De tavaszom, ifúságom
Elvirágozott régen.

Romba dőlt a szív oltára,
Kialudt a lángja.
A hit, remény s a szeretet,
Ez az örök-lámpa...
Keblem sötét, miként az éj,
Hogyha csillagtalán.
Sötét, mint a sirbort, hol a
Halál éjjele van.

Az életet valamikor
Olyan szépként láttam —
Káprázat volt a látomány,
Hittem délibábnak;
Eloszott az ifu ábránd,
Szétfoszlott az álom,
Az életnek fias forrását
Sehol se találom.

Volt kedv, öröm, volt boldogság,
De mind ennek vége,
A voltunk már nincs egybe
Csak fájó emléke;
Örömet, reményimet
Koporsóba tettem —
Egy ábrándos ifu élet
Temetője lettem.

(Pécs, 1899.)

Várady Ferencz.

Álarcz nélkül.

Nem akartam többé; jól laktam a hazudozással. Nem méltó az egy oly emberhez, ki lbesnt majdnem könyv nélkül tudja. S már annyi igazságot lenyeltem, ami a nyelvemen volt, hogy úgy kellett kinéznie a gyomromnak, mint egy nagydobnak. Én tudniillik miniszteri hivatalnok vagyok. Egyszer ki kellett csordulni a keserű pohárnak. Ma volt a napja.

Házi asszonyom behozta a kávémat. Mindig maga hozta. Ilyenkor csevegni lehet egy kicsit s úgy kerülgetve rá lehet a beszédet vinni Elizre, ki még csak 29 éves s van több foga s zongorázik, ha bár nem jól, de mégis zongorázik. A mai férfiak észre sem veszik a házias leányokat, különösen, ha erényesek.

— Jó reggelt, fogalmazó úr! — fuvalázta édesem. — Már ily korán fölkelt? De érdemes is volt, nézze csak ezt a kalácsot! Eliz süttötte,

ez a kedves gyermek — meg sem kellene mondanom, hogy ma születésem napja van, de miután hozni akartam önnek egy darabkát, s miután mégis kíváncsi lenne ön — hiszen ön mindig oly szeretetreméltó.

— Vigye el az ürdög önt kalácsával együtt! Először nem vagyok szeretetreméltó, másodsor nem vagyok kíváncsi, harmadsor jóllaktam fecsegésével, negyedsor elizkória kolyvaikával, ötödször kiállhatatlan Elizével, kit a nyakamba szeretne varrni, hatadosz —

— Jezus, Jezus, megbolondult! — sikoltozott a háziaszony s kiszaladt a szobából.

Ettől megszabadultam. Természetesen föl fogja mondani a lakást! annál jobb; megmondtam az igazat, a kezdet meg volt. Kiütöttem a kávé az ablakon, szétmorzsoltam a kalácsot s kiszórtam a verebeknek, aztan megittam egy pohár vizet s ragyujtottam szívemra.

De reggeliznie csak kell az embernek. A szomszédban van egy kávéház, s még egy félóra-i időm van, mielőtt a hivatalba kell mennem.

— Alázatos szolgálja, van szerencsém jó reggelt kívánni, mély tisztelettel doktor ur — hajlongott a pinczér. Doktor úrnak hív, mert monoklit visetek.

— Fogja be a száját, nyomorult fecsegő! — támadtam rá. — Én nem vagyok doktor úr, ön nem alázatos szolgám, nem szerencse ürre nézve, hogy nekem jó reggelt kívánhat, s mély tiszteletére egyáltalában mit sem adok — most hozzon nekem egy csészével habbal, mert azért fizetik.

— Oh uram, önnek tréfálni tetszik. — Egy csészével habbal azonnal . . .

— Alávaló teremtés, ezemben sincs tréfálni. Nyoma sincs az emberi méltóságnak testében, borraivalóra áhitó z rabszolga! Mit görbedez, mit hajlong még, mikor lábbal taposom?

Nagy szemeket mereszt rám, aztán a másik pinczérhez szalad, a penztárosnőhöz, s ilyes szavakat hallottam: „mentő-társulat“ — „megbolondult“. — Gyorsan elhagytam a helyiséget — tehát másodsor nyilvánuitanak boldognak, mert az igazat kimondtam. Nehéz az emberekkel kijönni.

A hivatalba megyek. A szolga bejön. Sok szivart kapott már tőlem azon időben, mikor még úgy hazudtam, mint a többi emberek, s azért partolt.

— Jó reggelt tekintetes úr. Ó kegyelmeisége már itt van és várja önt. Jó hangulatban van. Tette hozzá jóakaró mosolylyal.

— Mit tartozik reám ó kegyelmeisége hangulata? Éppen olyan isten teremtése vagyok, mint ő! — feleltem büszkén az elbámoló szolgának. Aztán a miniszterhez mentem.

A szokásos meghajtásokat elengedtem magannak; hiszen ez is hazugság. A miniszter észre sem veszi. Valóban jó hangulatban volt.

— Üljön le édesem. — Szólt meg. — Emlékirata jól van fogalmazva, ajánlati észszerűek s osztálytanácsos is meg van elégedve önnel. Szép jövő vár önre, ezt magam akartam megmondani önnek, azért hivattam. Örülök rajta, hogy oly fiatal embert segíthetek előre, kinek nincsenek összekötöttései, s csupán dereksége ajánlja.

Természetesen azt várta, hogy elolvadok az elérékenyiltéstől s hála szavakat fogok rebegni. A helyett azt kérdezem tőle:

— Mi kíván érte?

Összeráncolt szemöldökkel ezt válaszolja:

— Nem értem!

— Pedig könnyen meglehet érteni, csattanok föl.

— Ön még sohasem tett s tesz semmit ingyen. Az osztálytanácsos egy tevé, ön pedig egy szédelőg. Ha nem volna gróf, úgy talán ma

ezipőt tisztítana. Soha sem csinált semmit. S az emlékiratot megtagadom. Ez is szédelgés volt, azért iratta, hogy tetszését megnyerjem. De lemondtam a hazugságról s csak igazat beszéltem. Ez az igazság miniszter ur.

Először reám nézett s lángvörös lett a méregből, aztán kisére ijedten mosolygott s megnyomott egy gombot. A szolgáló belépett, de én már tudtam, hogy mit jelent ez s neki szadtam s fellöktem a szolgát s a szabadba futottam.

Ott miut egy örült szaladoztam le s föl, végre a parkba futottam. Átkozott mesterség az igazmondás, isten tudja, a jövőd-mondás jövődelmezőbb.

De én jól éreztem magamat, kifűttam magamat.

Még pedig csak a legtejeje jött ki; még hatalmas maradék volt bent; éreztem a keserű számizén.

— Jaj nektek emberkéek, kik ma utamba jöttök!

Itt közeledett már egy; nő volt. Ki akartam kitérni: nem akartam megösmerni, de napernyőjével integet már. Ez a hazugságból, a szeretetreméltóság alarézából ered. Nem is tételnezek föl egy gorombaságot. Tehát ő szólit meg.

— Mit csinál ön? Hiszen úgy szalad mint egy vad s nem ismeri meg legjobb barátait sem. Nyolcz napja, hogy hazaérkezettünk Gasteinből s naponta várjuk önt.

Ezzel oda nyujtotta hosszú svéd keztyűs kezét. De én nem fogadtam el.

— Bocssáson meg nagysád, ön csalódik, ön ép oly kevésbbé tartzodik legjobb barátaim közé, miut én az öné közé; bár én megismerem önt, de nem akartam fölismerni, mert ön a legközönyösebb teremtt reám nézve a nap alatt, Érti? Ez az igazság, nagysád; a keserű, a pompás igazság!

— Az istenért, mi történt? kiáltja elszűnyűködve.

Szásszor is vacsoráltam nála s a gyermekek bácsinak hívtak.

— Semmi! Jólaktam a szeretetreméltóság alarézával, az igazat akartam kimondani mindenkinek, ha akarják, vagy sem meghallgatni. S az igazság az, hogy semmi közöm önhöz, éppen semmi. Ön meghívott engemet magához, mert szép czimem van, és én elmentem, mert jól lehet önnél enni. Egyébiránt ön egy lud, még pedig gonosz lud.

El akart szaladni, de én erősen megfogtam karját.

— Itt maradjon s hallja az igazat, ez nem gyakran történik meg önnel. Valóságos pletykafészek s becsület rabló — rágalalmazó ön! Nem csupán ön, hanem mindnyájan azok. A szellemes hölgyet adja s ünnepeletti magát érte. Vesse csak egyszer le a ruhát s az előkelő szólásmódokat, akkor konyhaszolgáló ön, nem más.

Most segélyért kiáltott. Jobbnak láttam ott hagyni. Egy ugrással a bokrok között voltam s markomba nevettem. Ez alatt dél lett, éhes voltam.

Önkénytelenül a törzsvendéglőhöz értem, a hol barátaimmal ebédelni szoktam. Fejükkel üdvözölnek; mogorván az asztal végére ülök.

— Mi bajod, barátoskám? Boszus vagy? — kérdezi az egyik, az örökké vidám.

— Mi közöd hozzá? — feleltem gorombán.

— No, no, csak szabad kérdezni? — szólit ismét.

— Semmi kérdezni való nincs! — kiáltom. Legkevésbbé sem érdekel, hogy miként vagyok, ez csak olyan ostoba szólásmód, melyre nem válaszolok.

— De az istenért, ne légy olyan goromba. Csak szabad az iránt érdeklődnöm, hogy miért vagy olyan rossz kedvű? Akkor minek a jó barát?

— Hogy nevezed magadat? Jó barátnak? — pattanok most föl. — Mert együtt ebédelünk s megpumpolsz, ha épen pénzem van? Mert leginkább szeretsz velem kártyázni, miután nem boszankodom, ha veszték? Miféle közös ügyünk van együtt? Levegő vagyok neked, miként te nekem.

— Jól van. — Mondja s fölkel az asztaltól. — A továbbiit majd meghallalod.

— Mi bajotok egymással? — kérdezi szomszédja, egy szalon költő.

— Semmi! — feleltem, — én mátlól fogva úgy beszéltem, amint gondolkozom. Jólaktam a hazugsággal.

— Ez érdekessé válhatik, végre meghallja az ember az igazat — csak ki vele.

— Ne örülj idejekorán barátom — sziszegtem fogaim között; — neked is elég van a rovásom.

— Nos, s mi?

— Kérdezed? Te versfaragó, te körmölő, kit még dicseélni kell, ha így rimel; hogy árpa, szalma, virág, ki rág?

— Barátomnak tartottalak. — Hebegte dühösen.

— Te is? — kiáltottam, — mert mindenkor bókokat mondtam neked, ha azt, mi nagyon ostoba volt becsületes prózának, rossz rimbe szedted? Ezért nevezesz barátnak? Ha barát akarsz lenni, úgy tñrd el az igazat.

— Most már nagyon is vastagon megy. — Avatkoztak bele a többiek. Ha veszekedni akarsz, úgy mond meg miudjárt, szolgálatodra állunk.

— Lássátok barátok! — kiáltottam teljes haraggal — ez a ti barátságotok; ezt nevezitek barátságúnak, hogy pisztolylyal és karddal akartok rám rontani, ha egyszer kimondom az igazat? Ha itt egynek szemébe mondom, amit mindnyájan gondoltok, s mit csak akkor mondtok ki, ha a másik már kűn van? Alakoskodók, meddig tart a pajtáság? Ameddig a jó idő. Pűtyülök barátságokra! — Jó napot!

S kirohantam a helyiségből, hol már mindenki fölállt az asztaloktól, a nők ijedten, a férfiak kiváncsian. Euni még mindig nem ettem.

Átrohantam az utcán.

Leutebb egy tömeg ember áll; közéjük furakodtam, ott állt egy emelvényen. Még hallottam éppen, amint mondta:

„Ti vagytok a nép! A ti kezetekbe van téve az ország sorsa. S joggal! Mert ti vagytok a bírák saját javatok s bajotok telett. A nép szava Isten szava, azért menjetek, választzatok meg jelöltünket, az igazi nép emberét, X. Y. Z. urat.

Lejön az emelvényről, egy ugrással én termek rajta.

— Halljuk! még valaki beszélni akar — kiáltják lenni, — halgassuk meg!

— Persze hogy meg kell hallgatnotok: — dörögtem közéjük, — hogy egyszer már ti is halljátok az igazat s nemcsak mindig mézes hazugságokat. Hogy is mondta imént kolompotok? Nép szava, Isten szava! S tehát hiszitek is! Tehát tiz holló tesz egy galambot s sok ostoba egy okost? Oly valamire akartok szavazni, mihez aunit értetek, mint odaát az a lámpástartó, s mégis valami okosság jőjön ki belőle?

Oda lent kiáltozták „ho, hó — le vele, üssétek,“ de én még hangosabban ordítottam:

„Ti vagytok a nép, azt mondta nektek? Hát mi vagytok? Egy csomó csöcselék, néhány semmiházi, egy csorda marha, melyet oda lehet csalni, a hová akarja az ember, csak valami édeset tartson az ember a szája elé.“

Tovább már nem mehettem. Egy tuczat marok nyakon kap, egy másik tuczat hátba s fejbe ver. Hihetetlen gyorsasággal tol át a sorok, mintha a föld körül kellene záclanom, még egy rugás — s egy sodrony rácsom át puha gyöpre bukom. Nagynehezen föltápászkom s tovább vonszolom magamat a bokrok mögé egy padra. Ott fekszem és nyögök. Oly nehéz az élet, olyannak, aki az igazságot ki akarja mondani! Semmit enni, s rá még ütlegeket kapni; jó barát, lakás nélkül lenni, rettenetes! Mi lesz most belőlem? Egyszerre mentő eszmém támad.

Bizonyosan csak álmodom; ennyi baj csak álomban éri az embert.

Megfogom orromat, a padot, a gyöpöt. Nem, nem; valójában nem, nem álmodom. Különbön ha úgy tetszett nekem, hogy egy nagyon szép leány csökölt meg, vagy hogy egyszerre igen sok pénz van a zsebemben, akkor mindig csak álom volt. Ezúttal nem az volt; az ütlegeket még most is érzetem. De mit tegyek, az istenért?

El, el az emberek közül másokhoz, a kik eltűrik az igazat. Éppen átellenben volt az iudóház; a — pénztárhoz vánszorgom.

Egy jegyet!

De hová?

A hol az emberek elviselik az igazat. A pénztáros rám néz; természetesen ez is bolondnak tart — mintha nem vágódhatnék az ember oda.

— Hová akar utazni? — kérdezi még egyszer tőlem.

— Kukutyinba! — kiáltom dühösen.

Most végre bedugtak a dutyiba. Nos, mondja meg biztos ur, ki a bolond, én vagy a világ?

Dominkovich Mária.

Gabona-árjegyzék

Pécs szab. kir. városában 1890. évi november h. 29-én tartott hetivásárról.

Az árak métermázsánként számítottak.

Ruzsa) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	—	—	—	—
Közteszere) őszi	6	80	6	70
) tavaszi	—	—	—	—
Rizsa) őszi	6	70	6	60
) tavaszi	—	—	—	—
Árpa) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	6	70	6	60
Zsolt) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	6	60	6	50
Bakköny) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	—	—	—	—
Repeze) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	—	—	—	—
Kukoricza) őszi	—	—	—	—
) tavaszi	6	20	6	10
Szóna) őszi	2	40	2	—
) tavaszi	—	—	—	—
Szalma) őszi	1	90	1	80
) tavaszi	—	—	—	—

Kínálat: gyongo (mintegy 200 gabonakocsi volt a piacon.)

Laptulajdonos: NAGY FERENCZ
Felelős szerkesztő: HAKSCH LAJOS.

NYILT-TÉR.)*

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kereskedőileg tapasztalt szorgalmas egyén

irodai munkára,

ki német, horvát és szerbül jól levelezni tud, egy helybeli gyári raktárnál szép jövővel összefüggő állást nyerhet; czím a kiadó hivatalban.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

INFLUENZA

betegségnél kitűnő szolgálatot tesz a

gyogyviz.

(Magyar Selters.)

Hazai és külföldi orvosi tekintélyek, Seltersi-Gleichenbergi vizek helyett legjobb eredménnyel alkalmazták **tűdő, gége és a gyomor** hurutos bántalmáinál, továbbá praeservatív-gyógyszerek bizonyult legközelebb Triest, Fiume és hazánkban a **kolera** megbetegedés ellen.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos **Édeskuty L.** m. kir. és szerb kir. udv. ásványvíz-szal. forrástól, Budapesten

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Hazánk **legkitűnőbb** ásványvizének egyike a

véghelesi veraforrás

mely orvosi szak tekintélyek által ajánlatik általában, de főképen **e járványos időkben.**

Kapható gyógyszerárak, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

Bálics hegyben, közel a városhoz,

egy gyümölcsösöllel összekötött szőlő

jutányos áron eladó.

Értekezhetni Gyár utca 12 sz.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazok, kik felejtethetlen atyánk, illetőleg rokonunk elhunytá alkalmával részint részvét-nyilatkozataik részint a végtisztelet megadása által mely fájdalomunkban osztózní s vigaszt nyujtani igyekeztek, fogadják ez úton is legforróbb köszönetünket.

Pécs, 1890. decz. 4.

A Nendtvich család.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

H i r d e t é s e k :

Budai külváros, Fő-utca 30. sz. alatt az ugynevezett

„Kereszt kocsmá“

a hozzátartó 6 helyiségekkel együtt 1891. év május 1-jétől bérbbe adandó.

Értekezhetni **Katies Mátyás** házhelytulajdonosnál.

Olcsó vacsora!

Minden vasárnap este

a „Zöld hordó“-hoz czimzett vendéglőben **egy borju pörkölt és turóscsuszsa csak 25 kr.**

Czigány-zene mellett jó italok.

A n. é. közönség szives pártfogását mély tisztelettel kéri

Minásch József
vendéglős.

H i r d e t é s e k

igen előnyös áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

13569. tkv. 1890.

Arverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint teleklönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schmidt Józsefné szül. Jäger Emma, Ferenczi István és neje Já Ilka önkénytes árverési ügyében a pécsi kir. törvényszék területén lévő Pécssett fekvő a a pécsi 192. sz. tjkönyvben felvett 310. hszsz. 211. sz. házra 44700 frt becsárban mint ezenul megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan **az 1890. évi január hó 19-ik napján d. e. 10. óraker Pécssett a kir. törvényszék árverési szobájában** megtartandó nyilvános árverésen 52000 forinton alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 4470 forintot készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri reudelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikiáltott kézhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerlt elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécssett 1840. évi szeptemb. hó 14-ik napján a pécsi kir. törvényszék mint teleklönyvi hatóság.

Bogyay Pongrácz,
kir. törvénzéki bíró.

Vendéglőmegnyitási ünnepély.

Hétfőn, f. évi december 8-án az ujonnak berendezett

Soltz-féle sörcsarnokot

Farkas Sándor nemzeti zenekara közreműködésével **ünnepélyesen megnyitom.**

Miután minden törekvésem oda irányul, miszerint t. vendégeim igényeit jó ételek, hamisittatlan italok és gyors kiszolgálással mindenkor kielégítem, számos látogatást kér kiváló tisztelettel

Skrobay István,

a Soltz-féle söresarnok bérlője.

Kezdete 7 óraker.

19193 sz. alisp. 1890.

Verseny tárgyalás.

A sásdi vármegyeház elkorhadlt fedélzetének helyreállítása engedélyeztetvén, a szükséges munkálatok **2173 frt 51 krral** irányoztattak elő. Ezen munkálatok biztosítása czéljából a verseny tárgyalást

1890. évi december hó 16-án d. e. 10 óraker

hivatalos helyiségembe kitűzöm, és felhivom vállalkozni óhajtókat, hogy 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlataikat az ajánlati árkülönbözethetnek %-okban való kifejezése mellett s az ajánlati összeg 10 %-ának megfelelő készpénz- vagy értékpapirbeli óvadékkal felszerelve öt pecséttel lezárt borítékban a verseny tárgyalás kezdetéig a vármegyé II. aljegyzőjénél nyujtsák be.

A munkálatokra vonatkozó műiratok a vármegyey jegyzőségénél (I. emelet 9 sz. ajtó) a verseny tárgyalás napjág a hivatalos órák alatt megtekinthetők Pécssett 1890. november hó 30-án.

Szily László

baranyavármegyey alispánja.

JÓ ALKALOM!

Ezennel van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy fölszaporodott készletünk folytán áruraktárunk egy részéből

VÉGELADÁST

tartunk és ajánljuk becses figyelmébe dúsan fölszerelt raktárunkat mindennemű

ruhaszövetekben,

fekete ternők és cachemirok, vásznak, asztalneműek, szőnyegek, paplanok, ablakfüggönyök, ággyerítők, **kész ari és női fehérneműek,**

teljes menyasszonyi felszerelések, valamint női köpenyek, felöltők, legújabb alaku mantillók, esőköpenyek, otthonkák, muffok, boák és prémgaliérok, ugymint minden e szakba vágó czikkekből.

Mint hogy ritkán nyílik alkalom ilyen árucikkeknak tetemesen leszállított áron való bevásárlásra, ajánljuk különösen **karácsonyi ajándékokra** alkalmas czikkeinket és kérjük becses mielőbbi látogatását vagy megbízását, melynek jutányos és lelkiismeretes eszközzésére a szokott kiváló gondot fordítandjuk.

Vidékre kívánatra mintákkal bérmentve szolgálunk és megrendeléseket pontosan eszközölünk.

Tisztelettel

KREINER és KRAUSZ

divatáru-kereskedése Pécsen, Király-utca 5. sz.

4536
1890. sz.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Oszmár György Hg. szőlősi lakós végrehajtonak öz. Zsvikovicz Andrásné Hg. szőlősi lakós végrehajtat szenvedő elleni 129. frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtat ügyében a dárdai kir. bíróság területén levő Hg. Szőlős községben fekvő a Hg. szőlősi 247. sz. tjkben felvett I. 2/6 kültelekre az árverést 617 frtban ezennel megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a feutebb megjelölt ingatlan az **1890. évi január hó 3 ik napján d. e. 10 órakor Hg. szőlősi községben a jegyzői irodában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladható fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% at vagyis 61 forint 70 krajezart készpénzben, avagy az 1881: LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bűnatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerit elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Dárdán a kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóságnál, 1890. évi szeptember hó 24 ik napján.

Fekete Gyula,
kir. aljbíró.

Weisz Kálmán és Társa

varrógép-raktára

Pécsen, Ferencziek-utca 4. sz.

Ajánljuk nagy választéku és legjobb szerkezetű **Singer** családi- és iparos-gépeit számoly-készülékkel, **Howe, Phönix, Monopol-, karikahajós, Wheeler és Wilson, Anger** és **Cylinder**-varrógépeit.

5 évi jótállás mellett.

Tanítás díj nélkül. Egyes alkatrészek szintén kaphatók. Mindennemű ócska gépek becsereíltetnek.

Ékszerész, órás és látszerész

Allami érem

haladás és versenke-ért.

SCHÖN WALD IMRE

Arany érem

szép és jó munkáért.

Főüzlet Király- (fő) utca
a „Hattyú” épületben.

PÉCSETT.

Műhely Király- (fő) utca 38.
Mestrisz fele házban.

Szíveskedjék tudomásul venni, hogy most is, ép úgy mint az előző években, a **közelgő ünnepekre gazdag választéku raktáramat** jóval kibővítettem. Különösen az idén sikerült **ajándékokra** alkalmas, finom és igen izlőses

ujdonságtárgyakat

beszerezni, melyeket **eredeti szabott gyári áron adok el.** — Egyszersmind bátor vagyok szives figyelmét a most berendezett **nagy választéku, legszebb és legolcsóbb**

china- és alpacca-ezüsttárgyakra

felhívni, melyek üzletemben külön csoportosítva vannak

Áruim valódi-ága, tiszta, stylszerü kivitele és olesón szabott árak számítása következtében az

első fővárosi és külföldi czéggel a versenyt kiállják.

Végül kérem a n. é. közönséget mindezekről meggyőződést szerezni és áruimat megtekintésre méltatni, — ha nem is vételi szándékból: én személyesen mindennemű felvilágosítással szívesen szolgállok.

Üzletemet szives jóindulatába ajánlván, maradtam

kitünő tisztelettel

Schönwald Imre.

A téli idényre!

Legfinomabb **Jamaika-Ananas-Rum**, valódi **francia** és **magyar** gyártmányú **Cognac**, ó **szirmiai** zárdá **Silverium** 1834. és 1874-ik évről, **zamatos orosz tea**, **tea-sütemények**, **csemegék**, **déli gyümölcsök**, mindenkor **fiyss**

kolozsvári husos szalonna,

úgy laibachi savanyított **répa** és **káposzta**, nemkülönben mindennemű **ásványvizek** friss töltésben kaphatók

Lill István

fűszer-, csemege- és ásványviz-kereskedésében
Pécsett, fő-utca 6. sz.

Pontos kiszolgálási árak!

Jutányos árak!

Soda-viz

Kifőzés és **Pasteur-féle szűrő** által sterilizált, tehát teljesen bakterium-mentes vízből készítve folyton kapható

Sipőcz István

gyógyszerész
Soda-viz gyárában.

647. sz.
bv.1890.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsvaradi kir. bíróság 2639/1890. számú végzése által baranya megye gyampéztára végrehajtató javára, Ugrosdy Adolf szederkényi lakos ellen 220 ft tőke, ennek 1887. év július hó 1-8-ó nappjától számítandó 7%, kamatai 7% k. k. és eddig összesen 36 ft 97 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 360 ft-ra becsült 45 hl. uj fehér borból álló ingóság nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a 14784/1890. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis **Szederkényben alperes pinczelakásában** leendő eszközlésére **1890-ik évi december hó 9-ik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóság ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fog.

Az előlverezendő ingóság vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában, megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pécsvaradon, 1890. évi novemb. hó 11-ik napján.

Gyimóthy János,
kir. bír. végrehajtó.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni.

Egy üveg ára 1 ft és kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület Heumarkt az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerházában.

Pécsett kapható: Sipőcz István, Zsiga László, Erreth Janos és az Irgalmasok gyógyszerházában; Reeh Vilmos, Spitzer fia és Közli János kereskedésében.

3., valamint

Eiső pécsi butor-, ajtó- és ablak-gyár

HOFFMANN KÁROLY

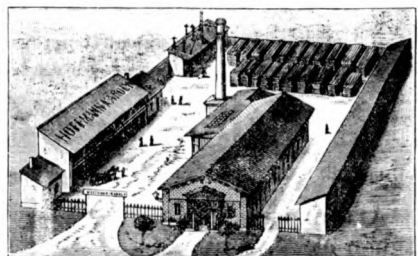
butor-raktára

asztalosárúk-gyára

ópósta-utca 14. sz.

készít és szállit az épület- és butor-szakmába vágó mindennemű fa-munkákat a legjobb minőségű anyagból, állandó, gyakorlott munkásokkal és a legjobb gépekkel.

siklósi-utca 33. sz.

Nagy raktár mindennemű **fa- és kárpított butorokból, valamint székekből hajlitott fából és vasbutorból.**

Butorszállítás saját párnázott zárt kocsikban.

Kétszárnyú ajtók	1-25 széles, 2-50 magas	Ablakok bel- és külső szárnyal	1-00 szél. 2-00 mag.
Keresztajtók	0-90 " 2-10 "	bel- és külső szárnyva befelé nyíló	1-00 " 2-00 "
Árnyéks-ék- és kamaraajtók	0-70 " 1-90 "	Ablakok bel- vagy külső szárnyal	1-00 " 2-00 "
		Árnyékszek- és kamara-ablakok 30 cm. széles 60 cm. mag.	

A legolcsóbb árak mellett mindenkor készletben tartatnak.

Költségvetések a legnagyobb készpénzzel készíttetnek.

Singer eredeti varrógépei

a legjobb és legtökéletesebb gépek mindennemű varrómunkára; általános elismert mintaszertű szerkezetük van, munkaképességük és tartósságuk fölülmulhatatlan, minek következtében leginkább részesülnek előnyben és vannak elterjedve, 9 milliónál több van használatban; 300 nál több elsőrendű kinttűtésben részesültek, legújabbán ismét

Párisban aranyérem és Kölnben diszoklevél.

A Singer Társaság legújabb találmánya, a magaskaru Improved-gép, úgy mint valamennyi más gyártmánya, szintén fényes sikert aratott. Az eredeti Singer-gép egyformán kinttű: könnyű kezelés, gyors és könnyű járás, valamint izlésteljes külső által, minélfogva a háztartás legbecesebb eszköze s így kiválóan alkalmas mint

legjobb és leghasznosabb karácsonyi ajándék.

Neidlinger G. Pécssett, Szécheny főtér 10. sz.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Hogy tisztelt vevőim többszöri tudakozódásának eleget tegyek, elhatároztam, hogy

ezüst, arany, ékszer és óraktárral kapcsolatban

legjobb minőségű alpacca (china) ezüst árukat

is raktáron tartok.

Raktáramban nagy választékban kaphatók **evőkészletek, gyertyatartók, czukorszalenczék, asztaldiszek, eczet és olajtartók stb. stb.** a legolcsóbb gyári áron.

Gazdag és nagy választéku raktáramban, hol 30 krért már valódi ezüst- és 1 ft 40 krért valódi aranytárgyak kaphatók, módjában áll a tisztelt közönségnek, igen alkalmas

karácsonyi és ujévi ajándékokat

beszerezni.

Mint eddig, úgy ezentúl is mindennemű ezüst-, aranyékszerek és órák készítését és javítását **jutányos árak mellett jól és pontosan** eszközölk, **serlegeknek** és más tárgyaknak tűzzel és galvanikai úton való aranyozására vagy ezüstözésére is vállalkozom.

Nagyrabecsült vevőimnek üzletem **25 éves** fennállása ideje óta tanúsított szíves bizalmát lelkismeretes eljárással továbbra is megtartani igyekszem és kérem, hogy arám olcsóságáról személyesen meggyőződni, engem becses megrendeléseikkel megtisztelni szíveskedjenek.

Tisztelettel

Engeszer Miklós,

ékszerész

Pécssett, Király-utca 6. sz. a „Hajó“ szálloda átellenében.

ZSOLNAY IMRE butoraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferencziek-utca II. szám.

Nagy választékban teljes és stylszerűen berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly **jutányosan** eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.

Isten

legnagyobb ajándéka az **egészség.**

A köhögés, rekedtség és elnyálkásodás szomorú következményeitől csak egy szer óv meg bennünket teljes biztonsággal:

Egger díjtalalmazott Mell-Pastillái.

Számtalan káláirat tanuskodik erről és senki el ne mulassza idejekorán ezek használatát.

Kaphatók 25, 50 kros és 1 ftos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszerterében. Pécssett: Sipőcz István, Erzeth János, Göbel Kálmán, Zsiga László és az irgalm. rend gyógyszerterében. Mohácsoson: Luiszer Viktor és Szendrey Jenő gyógyszer. Siklósoson: Szentgyörgyi Mór és Petrasch S. gyógyszer. Pécsváradoson: Dermár Pál gyógyszer. Sárdoson: Mandák Gy. Sándor gyógyszer. Szt. Lőrinczen: Szilágyi György gyógyszer. Szigetvári: Salamon Gyula és Viasz Sándor gyógyszer. Bonyhádon Eibach Ödön gyógyszer. valamint az

Egger A fia cég

gyógyszer különlegeségségi gyárában Bécs Nussdorf.

Miért kedvelik annyira a

Horgony-

Kőépítő szekrényeket?

Mert nem válnak értéktelenné egy néhány nap múlva, mint a többi játékszerek, hanem a gyermekeknek évek hosszú során át mulató és oktató foglalkozási szerül szolgálják, és a hosszú időtartamot tekintetbe véve a legolcsóbb játékszerek. Továbbá, mert az igazán pompás minták utánépítése a szülőknek is kellemes mulatságot szerez és minthogy mindegyik szekrény szabalyszerűen kiegészíthető.

◀ A ki ▶

egy kevésbé értékes utánzás vétele által nem akarja maga magát megcsalni az utasítsa vissza minden szekrényt melynek csomagolásán czégünk valamint gyári jelvényünk „a veres Horgony“ hiányzik. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

RICHTER F. AD. és tsa., BÉCS,
Nibelungengasse 4.

Csodák csodája.

„Eau de Cleopatra“ csodavíz és Cleopatra csoda arczkenős az oszt. magy. monarchia elsőkelő orvosai által megvizsgáltatott, a bőrre teljesen ártalmatlannak de hasznosnak találtatott.

Rövid idő alatt eltávolít mindenféle bőrbajit, nevezetesen: **szeplőt, májfoltokat, pattanásokat, szemölcsöket stb.** Az arcznak **késő koráig egészséges fehér rózsás színt kölcsönös,** az arczbört puhítja, hosszabb használat után eltávolítja a **ránczokat.** Csak ezimeremmel ellátott üvegek és dobozok a valódiak. Hamisítástól nagyon vigyázni kell.

Kapható utánvét mellett: **Damjanich-utca 9. Tóth E.**

Egy üveg vagy doboz ára: 1 ft 50 kr. Elárúsítók 30% előnyben részesülnek.

E. v. Tóth,

Budapest, VII. Damjanich-utca 9.

Ciflőszka kloset és nyílt árnyékszék rézére.

Légmentes-hygiénikus

zárófödél

(Siemang-Guttmann szabadalma.)

Minden államban szabadalommal Pod de chambre. ellátva.

Klosetek, nyílt árnyékszék, éjjeli edények, szoba-klosetek számára Szállodákban, kórházakban, fürdőintézetekben, vasutaknál és számos magánosoknál kipurálva. Minden ily légmentes záró födéllal ellátott edény teljesen szagtalan s abból semmilyen, az egészségnek ártalmas gázok el nem távozhatnak.

Ngs. Dr. Korányi kir. tan. egyetemi tanár ur szerint a Siemang-Guttmann-féle hygieniai lezárófödél egy oly találmány, mely a levegő tisztántartására háló-, gyermek- és beteg-szobákban alkalmas.

Ngs. Dr. Fodor József egyetemi tanár ur a zárófödélre vonatkozólag a következőket írja: Ez a készülék igen célszerű arra a célra, hogy éjjeli edényeknek, árnyékszéknek nyílását jól elzárja, onnét büznék kiáramlását megakadályozza. Enneközt nagyon ajánlatos gyermekszobákban, hálószobákban a levegő tisztántartására az éjjeli edényekből, szobaárnyékszékéből kiáramló kellemetlen és egészségtelen büznék elhárítására.

Dr. Wiederhofer cs. és kir. udv. tanácsos egyetemi tanár ur Bécsben a szab. Siemang-Guttmann-féle zárófödél kitűnő egészségügyi találmánynak nyilvánítja, melynek egy háztartásban senki számára hiányozni, melyben az egészség állapotára tekintettel vannak.

Az egyedüli gyártási jogot bírja:

ZELLERIN MÁTYÁS

cs. és kir. udv. szállító

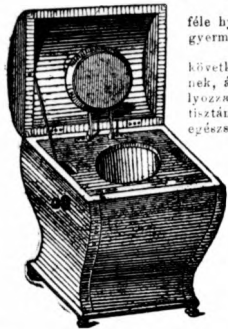
Budapest, nagydíófa-utca 14. szám alatt.

Képes árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Elárúsítók kerestetnek.

Szobakloset vödör alakban.

Szobakloset.

A t. cz. közönségnek egészségi szempontból lelküismeretesen ajánlom a

borszéki kitünő ásványviz

használatát.

Bármily mennyiségben kapható nálam.

Berecz Károly

Pécsett. Király-utca 6. sz.

Minden dohányüzletben és diszáró-üzletben.

FŐKARTÁR: KANTZ OTTÓ cs. társaság BECSÉBEN.

Van szerencsém a n. t. közönségnek becses tudomására hozni, hogy nálam kitünő

borszéki víz

nagyban és kicsinyben kapható.

Ára egy 1 literes palackzkkal 24 kr.

Tisztelettel

Szabó Sándor

vendéglős

Pécsett, Majláthtér 7. sz.

A felséges királyi család kedvenc itala.

KRONDORFI SAVANYUVIZ

a t. cz. közönség figyelmébe ajánlatik, mint a létező **legkitünőbb savanyúvíz, kitünő borvíz.**

Nagyhatalmas gyógyital a lélegzési, emésztési és vizeleszervek hurutos bántalmainál, általában mindazon esetekben, melyeknél orvosi rendelet szerint savanyúvíz használandó.

Magyarországi főraktár:

BAUER LAJOS és TESTVÉRE

Budapest V. Arany János-utca 9.

Pécs és vidéke számára főraktár:

Grünhut és Hirschler uraknál

PÉCSETT.

Kapható minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Minden kiállításra a legmagasabb kitüntetés.

Eltérjedve az egész földgömbön.

Felhívás!

A „Pécsi kölcsönös segélyző egylet“

helybenhagyott alapszabályainak értelmében 6-tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulván, hogy a kitűzött szép célnak megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson,

minden év kezdetével új társulatoknak alakulása szükséges.

Mint hogy azonban egy-egy évtársulat megalakulásához legalább 200 tőrszabót aláírása kívántatik, annál fogva a jövő évi társulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve az **alírási iv a társulat helyiségeiben — Pécsett, Király-utca 23. sz. alatt, az egylet saját házában —** nyitva álland.

Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni és az egylet közhasznú célját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhivatnak, miszerint

1891. évi január 17-ig

a kijelölt helyen 1 részlet után 1 frt beíratási díj letétele mellett a délelőtti hivatalos órákban jelentkezni sziveskedjenek, a hol kívánatra az alapszabályok is megkaphatók.

Tudomására hozatik egyuttal, hogy az igazgatóság 1888. évi november hó 9 én hozott határozata folytán a társulatok tőrszabetei — a beíratási díjon kívül — **6 évi időtartamra részletenkint járó 156 frt helyett — 138 frttal egyszerre is lefizethetők.**

Egyébiránt bármely felvilágosítással az igazgatóság mindenkor készséggel szolgál.

Kelt Pécsett, 1890. november hó 28-án tartott igazgatósági ülésből.

Kindl József,
vezérigazgató.

Nyomatott Taizs Józsefnél Pécsett, 1890.

Mindennemű vízi betegség
és annak utóbjai ellen ugyanis: sárgaság, bél- és hólyag-kataris, lélegzési nehézség, májbaí stb. ellen legjobb gyógyszer a hírneves

Hydropsin

(orvosok által ajánlva)

Grobstein Sée-gyógyszertárában

Gmunden-gyógyfürdőben,
Felső Ausztriában

egy palackznak ára használati utasítással együtt
1 frt, csomagolva 1 frt 20 kr.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír

kapható AIT és Böhm kereskedésében Pécsett.

Olcsó és jó tüzelőfa

10 frt

egy méter öl, vagyis **4 köbméter** házbához szállítva kapható

Pintér József

fakereskedésében.